

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμὰς 7.50
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘΜΟΣ 88

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πάσαν αἰτησίαν :

“ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ,,

ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Μαρτίου 1908

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ἑξέως καὶ ὑπεύθυνοι

ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ

Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ — Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ

Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ κ. Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ διορισμοῦ τῶν ψαλτῶν καὶ νεοκέρων.

(Ὑπὸ τοῦ κ. Χαράλ. Βοζίκη, δικηγόρου ἐν Ἀθήναις καὶ βουλευτοῦ).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Αὕτη εἶνε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀνακεκμημένη αὐτοκέφαλος ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ διοικουμένη ὑπὸ ἱεραῶν Συνοδῶν ἀνωτάτης ἐν τῇ Βασιλείᾳ Ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἀρχῆς ὑπαλλήλου τοῦ Κράτους, ἀρχῆς συνεπῶς διοικούσης κατὰ τοὺς νόμους.

Νόμοι δὲ τοῦ Κράτους κατεστάθησαν οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ Συνοδικοί καὶ Ἀποστολικοί κανόνες, ὅχι διότι εἶχον δύναμιν νομοθετικὴν αἱ ψηφίσασαι τούτους σύνοδοι, ἀλλὰ διότι ἐν μὲν τῇ Βυζαντινῇ Κράτει ἐδόθη αὐτοῖς ἰσχύς νόμου ὑπὸ τῶν αυτοκρατόρων καὶ εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ διὰ τῶν Νεαρῶν, μετὰ τινὰς δὲ αἰῶνας καὶ διὰ τῶν Βασιλικῶν, ἐν δὲ τῇ νέῃ Ἑλληνικῇ Κράτει διὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας καὶ δὴ τελευταίον διὰ τῶν νόμων Σ' καὶ ΣΑ' τοῦ 1852.

Οὕτως ὁ ἔχοντων τῶν πραγμάτων ἐκείνος ὅστις θὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ διώξῃ τὴν ἐκκλησίαν, ἢ ὅποια ἀποτελεῖται ἀπὸ τῶν κατοίκων τοῦ Βασιλείου, καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν, ἢ ὅποια εἶνε ἀρχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, θὰ διώξῃ αὐτὸ τὸ Κράτος, θὰ πολεμήσῃ τὴν ὑπάρξιν αὐτοῦ τοῦ Κράτους. Οὐδεὶς ὁμῶς ἄλλος εἶνε ἀρμόδιος ἢ αὐτὸ τὸ Κράτος νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτό. Τὸ κηρύξαι δὲ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν διωγμῷ, (ἐν διωγμῷ ὑπὸ τοῦ Κράτους!) καὶ ἢ ἀντίστασις κατὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας δὲν εἶνε ἄλλο ἢ ἐπανάστασις κατὰ τοῦ Κράτους!

Καὶ ἢ ἱερά δὲ Σύνοδος, πολιτικὴ ἀρχὴ τοῦ Κράτους, καὶ οἱ ἅγιοι Συνοδικοί, Ἐκκλησιαστικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους, γνωρίζουσι καλῶς, ὅτι δὲν ἔχουσι κανὲν δικαίωμα οὔτε ὡς κληρικοὶ οὔτε ὡς λαῖκοι νὰ διαταράττωσι τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας, οὔδὲ κἂν ν'ἀλληλογραφῶσιν ἀπ' εὐθείας πρὸς ἐξωτερικὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς (ἀρ. Κ. τοῦ ν. ΣΑ), ὅτι «εἰς τὰ περὶ ἀθεμιτῶν πράξεων, τῶν παρὰ τῶν κοινῶν τοῦ Κράτους νόμων προβλεπομένων, οἱ ἐκ τοῦ κλήρου ὑπόκεινται εἰς τοὺς πολιτικούς νόμους καὶ τὰ τακτικὰ δικαστήρια» (ἀρ. ΚΕ τοῦ ν. ΣΑ), ὁ δὲ ποινικὸς νόμος καὶ τὴν διατάραξιν τῆς εἰρήνης τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀπειθειαν κατὰ τῶν Ἀρχῶν, ὑφ' οἷων ἄξιποτε διαπραττομένας, τιμωρεῖ καὶ ἴδιον κεφάλαιον περὶ πλημμελημάτων τῶν κληρικῶν ὡς πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ἔχει ἀπιερώσει καὶ περὶ διεγέρσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς καὶ θρασυτήτος κατὰ τῆς ἀρχῆς καὶ ἀντιστάσεως καὶ στάσεως καὶ τιμωρίας τῶν ὑπαιτιῶν σαφῶς προνοεῖ. Γνωρίζουσι δ' ἐπίσης ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἔχουσι ἔργον πλὴν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτοῖς ὑπὸ τῆς Πολιτείας, καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς οὐδέποτε ἐπιστεύσαμεν τὴν κυκλοφορήσαν ἄλλοτε φήμην, ὅτι ἢ ἱερά Σύνοδος ἠπειλήσῃ νὰ προκαλέσῃ πρὸς παρέμβασιν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς τὰς ξένας ἐκκλησίας, ὡς γνωρίζουσι καὶ ὅτι διὰ τὴν κατάστασιν τῆς ἐν Τουρκίᾳ Μητρὸς Ἐκκλησίας, τὴν διάφορον μὲν, ἀλλ' ὅμως ἀρκετὰ ἐξησφαλισμένην διὰ προνομίων καὶ διεθνῶν συνθηκῶν, ἄλλοις τῶν ἐν τῇ ἐλευθέρῃ Βασιλείᾳ δέδοται νὰ ἔχωσι τὴν πρωτοβουλίαν.

γ) Ὁ Πατριαρχικὸς καὶ Συνοδικὸς Τόμος.

Μετὰ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1844 καὶ πρὸ τοῦ νόμου τοῦ 1852 ἐπήλθεν ὁ πατριαρχικὸς καὶ Συνοδικὸς Τόμος τῆς 29 Ἰουνίου 1850 δι' οὗ καὶ ἢ ἐν Κων)πόλει Μεγάλῃ Ἐκκλησία, ἐκήρυξε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος αὐτοκέφαλον. Ὑπῆρχον τότε, ὑπάρχουσι καὶ σήμερον, οἱ φρονούντες ὅτι ἢ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία δὲν ἔπρεπε, δὲν συνέφερεν ἐθνικῶς, ν' ἀποσπασθῇ τῆς ἐν Κων)πόλει. Ὑπῆρχον ὅμως καὶ οἱ φρονούντες ἕως τὸ ἐναντίον. Ἀσχέτως δὲ πρὸς τὸ ζήτημα ποῖα ἐκ τῶν δύο γνωμῶν ἦτο πολιτικῶς ὀρθότερα, ἢ δευτέρα γνωμὴ ἔχει ὑπὲρ ἑαυτῆς τὸ τετελεσμένον γεγονός τῆς διὰ τῶν συνταγμάτων καὶ τῆς διακηρύξεως τοῦ 1833 ἀναγνωρίσεως τοῦ αὐτοκεφάλου. Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα ν' ἀναπτύξωμεν τοὺς λόγους, τὰς ἐνεργείας, τὰ μέσα, δι' ὧν ἐπεζητήθη καὶ τοὺς λόγους, δι' οὓς ἐξεδόθη, οἷος ἐξεδόθη, ὁ περὶ αὐτοκεφάλου Συνοδικὸς Τόμος. Περὶ αὐτοῦ ἐγράφησαν πολλά. Ἐνταῦθα εἶνε ἐξεταστέον ὡς ἀνωτέρω ὑπεσχέθημεν, ἂν τὸν Τόμον καὶ τοὺς ὅρους αὐτοῦ ἀπεδέχθη τὸ Ἑλλην. Κράτος, διότι ὡς ἂν ἢ Εἰσ. Γνωμ. ὑποστηρίζει ὅτι ἢ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πιστῶς τηροῦσα τὸν ὅρον ὑφ' ὃν ἐχειραφετήθη, τὸν ὅρον τῆς τήρησεως τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν κανόνων ἐν γένει, ἢ ἔδεν ἀντισητῇ κλπ.

Εἴρηται τί εἶνε τὸ αὐτοκέφαλον καὶ ὅτι ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς πολιτείας. Ἰδωμεν τί ἐπραξαν τὰ πατριαρχεῖα καὶ ἂν ἀπεδέχθησαν ἢ Ἑλλ. πολιτεία καὶ ἢ ἐκκλησία τοὺς ὅρους.

Διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Μαΐου 1850 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀνηγγέλθη πρὸς τὴν Μεγάλῃ Ἐκκλησίαν τῆς Κων)πόλεως ἢ κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων ψηφισθέντα, κατὰ τὸ περὶ ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας Β.Α. τοῦ 1833 καὶ κατὰ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1844 ἀνακήρυξις ὡς αὐτοκεφάλου τῆς Ἑλλ. Ἐκκλησίας καὶ ἠξιώθη ἀπὸ τὸν Πατριάρχην «ὡς πρώτων ποιμενάρχην τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας» καὶ ἀπὸ τῆν περὶ Αὐτὸν ἱερωτάτην Σύνοδον «ἵνα ἐπιδοκιμάσαντες τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτῆν θεομοθεσίαν καὶ τὴν δι' αὐτῆς συστάσαν ἱεράν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἀναγνωρίσαντες, ἀποδέξωσθε αὐτὴν ὡς ἐν Χριστῷ ἀδελφὴν, εὐλογοῦντες τὸ ἔργον τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ διακονοῦντες ταῦτα καὶ τοῖς λοιποῖς μακαριωτάτοις πατριάρχαις, τῷ Ἀλεξανδρείας, τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῶν Ἱεροσολύμων. Ὅπως μετὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος καὶ οἱ μακαριώτατοι οὗτοι πατριάρχαι γνωρίζουσι τοῦ λοιποῦ καὶ ἀποδέχονται ὡς ἐν Χριστῷ ἀδελφὴν ὀρθόδοξον καὶ ὀμότιμον τὴν ἱεράν ἡμῶν Σύνοδον, ἵνα οὕτω διατηρήται ἡμῶν τῆς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἐνότης».

Τὰ αὐτὰ διὰ πράξεώς τῆς ἀπὸ 30 Μαΐου 1850 ἐζητήσατο καὶ ἢ ἱερά Σύνοδος τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλ' ὁ πατριαρχικὸς καὶ Συνοδικὸς Τόμος τῆς 29 Ἰουνίου 1850 παρὰ πᾶσαν αἴτησιν, ἀντὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ, ἀνηγόρευσε καὶ ἐκήρυξεν αὐτοκέφαλον τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν μὲν ὑπερτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν Σύνοδον διαρκῆ «διοικοῦσαν τὰ τῆς ἐκκλησίας κατὰ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς κανόνες ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως ἀπὸ πάσης κοσμικῆς ἐπεμβάσεως καὶ δὴ καὶ ἐπὶ ἄλλοις ὅροις, ὧν οἱ ἐξῆς ἐνδιαφέροντος διὰ τὸ θέμα. «Τὰ δὲ πρὸς τὴν Ἐσωτερικὴν Ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν ἀφορῶντα, οἷα φερ' εἰπεῖν τὰ περὶ ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας ἀρχιερέων, περὶ ἀριθμοῦ αὐτῶν καὶ ὀνομα-

σίας τῶν θρόνων αὐτῶν, περὶ χειροτονίας ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων, περὶ γάμου καὶ διαζυγίου, περὶ διοικήσεως μοναστηρίων, περὶ εὐταξίας καὶ ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ θεοῦ λόγου, περὶ ἀποδοκιμασίας ἀντιβηρσκευτικῶν βιβλίων, ταῦτα πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα κανονισθῶσονται παρὰ τῆς ἱεραῶν Συνόδου διὰ Συνοδικῆς πράξεως...»

Τοὺς ὅρους τούτους εἶπομεν ὅτι δὲν ἀπεδέχθη ἢ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, οὔτε ἢ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία.

Διὰ τοῦτο ἀμφότερα δι' ἐγγράφων τῆς 6 Σεπτεμβρίου 1850 ἀπήντησαν ἢ μὲν ἱερά Σύνοδος ὅτι διεξελθούσα τὸν Συνοδικὸν Τόμον καὶ τὰ λοιπὰ ἐγγράφα εἶδε καὶ ἀποδέχεται εὐγνωμόνως τὴν μὲν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος αὐτοκέφαλον κανονικῶς ἀναγνωρισμένην, τὴν δὲ ἐν αὐτῇ Σύνοδον, τὴν ἐπιειταμένην τὴν πνευματικὴν διοίκησιν αὐτῆς, ὡς ὑπερτάτην ἀρχὴν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀνεγνωρισμένην» χωρὶς νὰ κάμῃ οὐδένα λόγον περὶ τῶν τεθέντων ὅρων ἀλλὰ καθορίζουσα τὴν διοίκησιν καὶ περιορίζουσα αὐτὴν εἰς τὸ πνευματικὸν μέρος μόνον, τὸ δὲ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπήντησεν ὅτι «Ἡ ἐλπίς, ἢ ἢ Ὑμετέρα Παναγιότης ἐκφράζει, ὅτι δηλ. ἢ Βασιλικὴ Κυβέρνησις καταστήσει τοῦ λοιποῦ τῆς Συνόδου ἀνεξάρτητον ἐν τοῖς πνευματικοῖς, ὑπάρχει ἤδη πράγματι καὶ ἔργῳ» ἐπειδὴ ἀπ' ἀρχῆς ὁ Βασιλικὸς νόμος ὁ τὴν ἱεράν Σύνοδον ἐγκαταστήσας, παρέσχεν αὐτῇ ρητῶς τὸ ἐν τοῖς καθαροῖς πνευματικοῖς ἐπιπέδῳ ἀνεξάρτητον, καὶ οὐδέποτε ἐκωλύθη, οὔδὲ κωλύθησεται ἢ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐλευθέρῃ αὐτῆς ἐνέργεια. Ἐπιτηρεῖ δὲ μόνον ἢ Κυβέρνησις κατὰ τὸ καθήκον καὶ τὸ δικαίωμα αὐτῆς». Καὶ ἀπήντησαν οὕτως Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία διὰ νὰ δηλώσωσιν ὅτι δὲν ἀποδέχονται τοὺς ὅρους τῆς ἐν γένει διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῆς Συνόδου ἂνευ κοσμικῆς ἐπεμβάσεως καὶ τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἀφορῶντων εἰς τὴν Ἐσωτερικὴν Ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν διὰ πράξεως τῆς Συνόδου.

Τὴν γνώμην αὐτῆς ταύτην ἐμφαντικότερον κατέδειξεν ἢ Ἑλληνικὴ Πολιτεία διὰ τῶν ἀμέσως τότε συνταχθέντων καὶ κατόπιν ψηφισθέντων Σ' καὶ ΣΑ τοῦ 1852 νόμων.

Δι' αὐτῶν ἀπεκρούσθησαν οἱ ὅροι τοῦ πατριαρχικοῦ Τόμου περὶ διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως ἀπὸ πάσης κοσμικῆς ἐπεμβάσεως καὶ περὶ κανονισμοῦ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν ἀφορῶντων διὰ πράξεως τῆς Συνόδου καὶ ἀντιθέτως, τὸ μὲν ἐνομοθετήθη ὅτι ἢ Σύνοδος ἔχει τὴν πνευματικὴν διοίκησιν ὑπὸ τῆν ἐπιτηρήσιν τῆς Κυβερνήσεως, τὸ δὲ ἐκἀνομίσθησαν διὰ τῶν νόμων καὶ οὐχὶ διὰ πράξεως Συνοδικῆς πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν, ὅσα ἐν τοῖς ὅροις τοῦ Πατρ. Τόμου περιλαμβάνοντο, ἢ ἢ τὰ περὶ ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας ἀρχιερέων, περὶ ἀριθμοῦ αὐτῶν καὶ ὀνομασίας τῶν θρόνων αὐτῶν περὶ χειροτονίας ἱερέων καὶ διακόνων, περὶ γάμου καὶ διαζυγίου, περὶ διοικήσεως μοναστηρίων κλπ. ἐν πολλοῖς μάλιστα καὶ ἀνυπόθετος πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνους λόγῳ τῆς διαφορᾶς τῶν περιστάσεων ὡς κατωτέρω δειχθήσεται.

Καὶ διὰ νὰ προλάβωμεν τὴν ἀπορίαν καὶ τὸ ἐρώτημα τί μετὰ τὴν τοιαύτην στάσιν τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, μετὰ τὴν ἀπόρριψιν τῶν ὅρων τοῦ Συνοδικοῦ Τόμου, ἐπραξαν τὰ πατριαρχεῖα, νομίζομεν ἄρκετὸν νὰ σημειώσωμεν ὅχι μόνον ὅτι ἐσιώπησαν ἀλλὰ καὶ ὅτι

ἀπεδέχθησαν τὰ γενόμενα ἀφοῦ ἐν γνώσει τῆς τοιαύτης Ἑλληνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας ἐν ἔτει 1866 ἐχειραφῆσαν ἂνευ οὐδενὸς ὅρου καὶ ἀπένειμον καὶ μετεβίβασαν διὰ Συνοδικοῦ Τόμου καὶ ἀφωσίωσαν καὶ ἀνέθεσαν τὰς Ἐπαρχίας τῆς Ἐπτανήσου «δλοσχερῶς τῇ πνευματικῇ καὶ ἐκκλησιαστικῇ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διοικηδοσίᾳ» ὡς ἐπίσης ἂνευ οὐδενὸς ὅρου δι' ἐτέρου Τόμου τοῦ 1882 ἀνεγνώρισαν ὡς ἠνωμένας ἐκκλησιαστικῶς μετὰ τὴν αὐτοκέφαλον ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος κλπ. τὰς ἐπαρχίας Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας.

Καὶ τοιοῦτοτρόπως δὲν ὑπάρχουσιν ὅροι ὑφ' οὓς ἐχειραφετήθη ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων ἢ Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, διότι ὡς εἴρηται τὸ αὐτοκέφαλον ἐκηρύχθη ὑπὸ τῆς πολιτείας, ἢ δὲ ἐκκλησιαστικῇ ἀρχῇ, ἢ ἐκκλησιαστικῇ ἐξουσίᾳ ἀφοῦ οὕτω θέλει ἢ Εἰσ. Γνωμ., πηράζουσα ἀπὸ μόνης τῆς Ἐθνικῆς κυριαρχίας δὲν εἶχεν ἀνάγκην ἀναγνωρίσεως.

Καὶ δυνατόν ἐστι ὡς εἴρηται νὰ γίνεταί ἀκόμη λόγος ἂν συνέφερεν ἢ ὅχι ἢ ἀπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας ἀπόσπασις, ἀλλ' ἀφοῦ τὸ Κράτος διὰ τοῦ Συντάγματος ἀπεφάσισε τὴν ἀπόσπασιν καὶ ἐκήρυξεν ἂνευ ὅρου τὴν ἐκκλησίαν αὐτοκέφαλον, οὐδεὶς ἄλλος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ θέσῃ ὅρους τοῦ αὐτοκεφάλου ἀντικειμένου εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ περιορίζοντα τοῦ Κράτους τὰ κυριαρχικά δικαιώματα καὶ οὐδεὶς εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀποδεχθῇ τοιοῦτους ὅρους, καίτοι δὲν θὰ εἶχεν ἄξιαν οἰαδήποτε ἀποδοχῆ, (ὅχι μόνον ὡς ἀντικειμένη εἰς τὸ Σύνταγμα ἀλλὰ καὶ διότι οὔτε ἢ νομοθετικὴ ἐξουσία διὰ νόμου ἐδέχθη τὸν Τόμον, οὐδ' αὐτὴ ἢ ἐκτελεστικὴ διότι δὲν ἐξεδόθη περὶ τούτου Β. Α.) καὶ οὐδεὶς εὐτυχῶς ἀπεδέχθη.

δ) Τὰ ἐκ τῶν νόμων Σ' καὶ ΣΑ' τοῦ 1852 ἐπιχειρήματα.

Εἶπομεν ἀνωτέρω, ὅτι ἢ θεωρία, καθ' ἣν διὰ τοῦ νόμου δυνατόν νὰ καθορισθῇ ἢ ἔννοια τοῦ Συντάγματος, εἶνε καινοφανής καὶ ἀντίκειται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ δημοσίου δικαίου, διότι τὸ Σύνταγμα καθώρισε τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὅποιον δυνατόν νὰ τροποποιηθῇ διάταξις τις αὐτοῦ, καὶ μόνον ἐκ τῶν μὴ θεμελιωδῶν, τῇ δὲ τακτικῇ καὶ συνήθει νομοθετικῇ ἐξουσίᾳ δὲν ἐπετράπη νὰ νομοθετῇ τι ἀντικείμενον εἰς τὸ Σύνταγμα. Ἡ ἔννοια συνεπῶς τοῦ συντάγματος πρέπει νὰ ἦναι δεδομένη ἀλλοθι καὶ γνωστὴ ἐκ τῶν προτέρων ἵνα συμφώνως πρὸς αὐτὴν καταρτισθῇ ὁ νόμος διὰ νὰ μὴν ἀντίκειται πρὸς αὐτήν, διὰ νὰ ἔχη κύρος.

Ὅταν λοιπὸν ἢ Εἰσ. Γνωμ. λέγει «διὰ τοῦ ἀρθροῦ Η' τοῦ Σ' νόμου καθωροίσθη» τί συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρθροῦ ΣΗ τοῦ Συντάγματος» ἢ ἔννοεῖ ὅτι ὁ νόμος εἶνε σύμφωνος πρὸς τὸ Σύνταγμα, ὅτε, προκειμένου ν' ἀνευρεθῇ ἢ ἔννοια καὶ τοῦ συντάγματος τοῦ νόμου, λυεῖ τὸ ζήτημα διὰ τοῦ ζητήματος, ἢ ἔννοεῖ ὅτι ὁ νόμος διατάσσει τι ἀντικείμενον εἰς τὸ Σύνταγμα, ὅτε δὲν ἔχει κύρος, ἢ τέλος ἐννοεῖ, ἐν προκειμένῳ, ὅτι τὸ Σύνταγμα ἀνεγράφη ἀορίστως τὴν ἰσχύν τῶν κανόνων καὶ ἀφῆκεν εἰς τὴν συνήθει νομοθετικὴν ἐξουσίαν νὰ καθορίσῃ τίνες κανόνες εἶνε μεταβλητοὶ καὶ τίνες ἀμετάβλητοι. Ἄλλ' ὁ νόμος εἶνε μεταβλητὸς καὶ δυνατόν ν' ἀνατραπῇ ἢ τροποποιηθῇ δι' ἄλλου νόμου. Ἐκ δὲ τούτου καὶ τῆς ἀοριστίας τῆς διατάξεως τοῦ συντάγματος προκύπτουσι διὰ ἐξῆς συμπεράσματα» ὅτι ἀφοῦ ἢ συνήθει νομοθετικὴ ἐξουσία δύναται διὰ νόμου νὰ καθορίσῃ τοιαύτην τὴν ἔννοιαν τοῦ Συντάγματος, ἔπεται ὅτι δύναται νὰ τὴν

καθορίση και αλλοίαν, και ακόμη ότι δύναται να μεταβάλη διά νέου νόμου τον πρότερον δοθέντα καθορισμόν, και αφού το σύνταγμα δεν καθορίζει εις τίνος κανόνας δίδει συνταγματικήν ισχύν, τίνος καθιστά αμεταβλήτους, ο νόμος, δύναται να καθορίση τούτους, δύναται να δόξη και πάντας αμεταβλήτους και ουδένα, ο έστι ουδείς των κανόνων είνε αμετάβλητος, έναντίον του άφορισμού της Είς. Γνωδ. ότι «ουδέμια επιτρέπεται των κανόνων τροποποίησις διά μεταγενεστέρων της πολιτείας νόμων» και πολύ πλέον της λύσεως, ήν ήμετες δίδομεν, διότι δύναται να μεταβληθώσι και οι δογματικοί!

Άλλ' είπομεν επίσης ανωτέρω ότι την διάκριση μεταξύ έσωτερικών και έξωτερικών καθηκόντων της Έρας Συνόδου ή Είς. Γνωδ. δεν λαμβάνει εκ του συντάγματος, άλλ' εκτός αυτού. Πράγματι δέ το σύνταγμα, διατάσσει περί κανόνων, ουδέμιαν ποείται διάκριση περί κανόνων αναγομένων εις τα έσωτερικά καθήκοντα της Έρας Συνόδου και κανόνων αναγομένων εις τα έξωτερικά.

Την διάκριση ποείται ο νόμος ΣΑ του 1852 διά του άρθ. Ζ λαμβάνων αυτήν τροποποιημένην εκ της διακηρύξεως του 1833. Διά την προκειμένην συζήτησιν περί της έννοιας του Συντάγματος δεν χρησιμεύει ν' ανευρωμεν ποία καθώρισεν ο νόμος ως έσωτερικά και ποία ως έξωτερικά καθήκοντα της Έρας Συνόδου, και άλλως τί καθώρισεν ο νόμος ότι συμπεριλαμβάνεται εις την έννοιαν του άρθ. 2 του Συντάγματος και τί καθώρισεν ότι δεν συμπεριλαμβάνεται, άλλ' άρκει ότι ταυτα ούτως ή άλλως τα καθώρισεν ο νόμος, και, δι' ους ανωτέρω είπομεν λόγους, διά του νόμου δεν καθορίζεται ή έννοια του συντάγματος.

Άλλ' ως δεχθώμεν την υπό της Είς. Γνωδ. τιθεμένην βάση ότι οι νόμοι Σ και ΣΑ εξέδθησαν «συνωδία τή άρθρω 2 του Συντάγματος» και ότι καθορίζουσι «τί συμπεριλαμβάνεται εις την έννοιαν του 2 τούτου άρθρου.»

Η Είς. Γνωδ. δέχεται επί τή βάσει ταύτη ότι οι νόμοι Σ και ΣΑ αναγνωρίζουσι τους περί εκκλησιαστικής διοικήσεως και πειθαρχίας κανόνας ως διατάξεις συνταγματικές και αμεταβλήτους αφού αναγονται εις τα έσωτερικά καθήκοντα της Έρας Συνόδου.

Υπεσχέθησαν και προβαίνομεν εις αποδειξιν ότι ακριβώς το έναντίον εξέταγεται εκ των νόμων Σ και ΣΑ, αφού δι' αυτών τούτων των νόμων μεταβάλλονται και μεταρρυθμίζονται οι περί εκκλησιαστικής διοικήσεως και πειθαρχίας κανόνες χωρίς μάλιστα να θέλωμεν το ζήτημα αν οι κανόνες περί εκκλησιαστικής διοικήσεως υπάγονται πράγματι εις τα έσωτερικά καθήκοντα της Συνόδου.

Η διοικήσις της εκκλησίας είνε διττή, το μόν πραγματική, το δέ πνευματική, και κατά τους κανόνας, την διοίκησιν εν γένει της εκκλησίας έχει ο έπίσκοπος, την διοίκησιν μάλιστα των πραγμάτων και ανεξέλεγκτον και άνευ λογοδοσίας. Κατά τον κανόνα ΔΗ Αγίων Αποστόλων «Πάντων των εκκλησιαστικών πραγμάτων ο έπίσκοπος έχει την φροντίδα και διοικήτω αυτά, ως του Θεού έφορώντος» κατά δέ τον κανόνα Β' Κυρίλλου Αλεξανδρείας, κυρωθέντα και υπό του Β' της στ' εν Τρούλλω «Διυπέ σφόδρα και εις έχσάτην ακηδίαν καταφέρει τους άπανταχόσε γής όντας θεοσεβάστους έπισκόπους το απαιτηθήναι λόγους της οίκονομίας των παραπιπτόντων αυτοίς ανάλωμάτων, είτε εκ προσόδων εκκλησιαστικών, είτε ουν και από της τινών καρποφορίας. Έκαστος γάρ ήμών, των ίδιων καιρών, δώσει λόγον τή πάντων κοινή».

Και ενώ οι κανόνες ούτοι και άλλοι ταυτα διατάττουσι περί εκκλησιαστικής διοικήσεως, ο νόμος ΣΑ' εν άρθρω Η διατάσσει ότι ή εκκλησία της Ελλάδος «διοικείται πνευματικώς παρ' αρχιερέων κατονικών» και ο έπίσκοπος «προσέχει εις την πνευματικήν κατάστασιν των ιερών μοναστηρίων...». Δηλ. οι αρχιερείς, οι έπίσκοποι, ή εκκλησία δεν έχει την διοίκησιν των εκκλησιαστικών πραγμάτων, άλλ' έχει μόνον πνευματικήν διοίκησιν.

Και έρωτάται' συμφωνούσι προς τους κανόνας ή το Πατριαρχικόν Τόμον κατά τουτο οι νόμοι Σ και ΣΑ;

(Έπεται συνέχεια.)

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΠΑΡΗΓΟΡΟΣ ΚΙΝΗΣΙΣ

Έν ταίς γενικαίς του γραμμαίς, αίτινες έδημοσιεύθησαν εν τή ήμερησίω τύπω, είνε γνωστόν το έγγραφον όπερ ο έν Πατραις έμπορικός σύλλογος άπηύθυνε προς τον έν Αθήναις έμπορικόν σύλλογον και τοδ έν ταίς επαρχίαις τοιούτους. Διά του έγγράφου τούτου δίδεται το σύνθημα της πρωτοβουλίας των ιδιωτών και της κοινής τούτων ενεργείας προς άφύπνισιν της έξουσίας εκείνης του Κράτους, ήτις εξακολουθεί ακόμη να φέρη το όνομα «νομοθετική», ενώ από δεκαετηρίδων περί πάν άλλο ασχολείται ή περι την συμπλήρωσιν και ανακαίνισιν της νομοθεσίας, σήμερα μόν εξαυλοόσα δλόκληρον σύντονον προς άνεύρεσιν της έννοιας μίας παρενθέσεως και την προτεροαίαν καταναλίσκουσα ασκόπως τόν χρόνον εις λύσιν διαφορών καθαρώς προσωπικών ή ικανοποίησιν όρέξεων μηδεμίαν σχέση έχουσών με το δημόσιον συμφέρον. Υπό τούτας περιστάσεις πολιτά υγιώς έχοντες, αναλαμβάνουσιν αυτοί μόνον τα έργα εκείνα, άτινα αι επί τούτω τεταγμένα έξουσία τόσοσ αστόργως παραμελοόσι. Έυρωστίαν δέ φρονήματος πολιτών μαρτυρεί το έγγραφον τούτο του Έμπορικού συλλόγου Πατρών όπερ έχει ως εξής:

Ο ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΩΝ „Ο ΕΡΜΗΣ“

Πρός τον Κύριον Πρόεδρον του Έμπορικού Συλλόγου Αθηνών.
Κύριε Πρόεδρε,
Ο Έμπορικός Σύλλογος Πατρών «Έρμης» ούτινος έχω την τιμήν να προέσταμαι, απέφασισε να επιδιώξη διά της νομίμου όδοσ την λύσιν διαφόρων ζητημάτων ένδιαφερόντων το έμπορίον, ιδία δέ την λήψιν νομοθετικών μέτρων προς διακανονισμόν των κάτωθι θεμάτων:

Α' Διατησίαι.
Είνε γνωστόν ότι πανταχού του πεπολιτισμένου κόσμου σήμερα, πάσαι αι έμπορικαι διαφοραι λύονται διά διατητών. Παρ' ήμίν όμως ή διά διατησίας λύσις των διαφορών είνε αδύνατος, όσάκις εις των διαδίκων δυστροπεί, των δικαστηρίων παραδεχθέντων ότι ουδείς δύναται να αναγκασθή εις διατησίαν, πολλάκις δέ και διατησίαι γενόμεναι άμοιβαία συναινέσει δεν κατέληξαν εις όριστικήν λύσιν της διαφοράς, όσάκις ο ήττηθείς διάδικος δεν ήθέλησε να σεδασθή των διατητών την απόφασιν. Τοιούτοτρόπος βλέπομεν υποθέσεις έμπορικής άπλουστάτας, δυναμένας να λυθώσι διατητικώς, έντός ελαχίστου χρονικού διαστήματος, παρελκυσμένας επί δλόκληρα έτη, εξ ου ή χαλάρωσις της προς την άπονομήν του δικαίου πίστεως του έμπορίου και ή μείωσις των έμπορικών συναλλαγών.

Αί ξέναι νομοθεσίαι και ιδίως ή Αγγλική (Arbitration Act. 1889) έλαδον πρόνοιαν επί του ζητήματος τούτου και είνε τοίς πάσι γνωστόν, ότι εκ των έμπορικών διαφορών, αίτινες μοιραίως προκύπτουσι εις τα μέγала έμπορικά κέντρα, ούτε 5% καταλήγουσιν ένώπιον των δικαστηρίων, άλλά λύονται διατητικώς. Άλλ' εάν άλλαχού έκρίθη άπαιτήτος ή διά διατητών λύσις των έμπορικών διαφορών, παρ' ήμίν δέον να κριθή αυτη ως ζήτημα υπάρξεως ένεκα της κρατούσης στρεφодиκίας και της κατά σύστημα παρελκύσεως των δικών. Ένεργεια γενομένη προς τον σκοπόν τούτον, ού μόνον δεν θα εύρη νομίζομεν αντίδρασιν παρ' ατή νομοθετική έξουσία και τοίς κυβερνώσιν, άλλά θα τύχη της δεούσης εκτιμήσεως και αντίληψεως, διότι θα έλαττώση τας δίκας και θα πολλαπλασιάση τας συναλλαγάς, πάσα πρόνοια λαμβανομένη προς επιτάχυνσιν της λύσεως των έμπορικών διαφορών.

Β' Γραμμαίτα και συναλλαγματική.

Μολονότι κατά την κρατούσαν νομοθεσίαν μόνον εκκαθαρισμένα ενστάσεις προτείνονται κατά των εις διαταγήν γραμματίων και των συναλλαγματικών, ή φάρετρα των στρεφодиκούντων όφειλών ή μάλλον των δικηγόρων, δεν είνε δλιγώτερον πλήρης, και ούχι ασύνηθες

φαινόμενον ή επί έτη παράτασις δίκης δι' όφειλήν στηριζομένην επί γραμματίου ή συναλλαγματικής. Φρονούμεν ότι δύναται ή νομοθεσία ήμίν να εύρη εν ταίς γείτοσι νομοθεσίαις, και δη τή Ιταλική, υπόδειγμα διατάξεων, δι' ών να μη μένωσι νεκρά γραμμαίτα, πιστωτικά έγγραφα οία το γραμμαίτιον εις διαταγήν και ή συναλλαγματική, τα μάλα συντελούντα εις την έμπορικην κίνησιν και την ανάπτυξιν της συναλλαγής.

Γ' Παραγραφή.

Θέμα εξ ίσου σπουδαίον, δόμενον νομοθετικής αντίληψεως, είνε ή παραγραφή των έμπορικών απαιτήσεων' είνε αναχρονισμός κατά τον αιώνα της σιδηροδρομικής, τηλεγραφικής και τηλεφωνικής συγκοινωνίας, αιώνα καθ' ον αι υποθέσεις ένδός μηγός ηλικίας θεωρούνται ήδη παλαιαι, να διατηρηται παρ' ήμίν ή τριακονταετής παραγραφή δι' έμπορικής απαιτήσεως. Το Δημόσιον, κατιδόν την ανάγκην των συντόμων παραγραφών διά τας κατ' αυτόν αξιώσεις, ένομοθέτησε τοιαύτας πενταετείς, διετείς και μονοετείς, ενώ διά τας έμπορικής διαφοράς, αίτινες, ως επί το πολύ προκύπτουσι εξ άγράφων συμβάσεων, ούδεν καταλιποσών μνημείον, ισχύει έτι ή τριακονταετής παραγραφή, διά να κρέμαται επί τρίτον αιώνα ή σπάθη του Δαμοκλέους, με την κρατούσαν μάλιστα Πολ. Δικονομίαν, όπερ την κεφαλήν των συναλλασσομένων, όστινες θα είχον την άπρονοήσιν να μη κατέχουσιν τα στοιχεία της άμύνης, ή την άτυχίαν να τ' απολέσωσι φθειρόμενα ή θνήσκοντα.

Πάσαι αι ξέναι νομοθεσίαι παρεδέχθησαν ήδη συντόμους παραγραφάς διά τας έμπορικής αξιώσεις.

Ο ήμέτερος σύλλογος φρονεί, ότι, εάν τα διάφορα έμπορικά σωμαίετα του Κράτους, από κοινού ενεργούντα, θελήσωσι ν' ασκήσωσι την έπιρροήν αυτών επί των Ιθυνόντων τα της πολιτείας, και επιδιώξωσι την έπίλυσιν των ζητημάτων τούτων, άτινα θέγουσι καιρια συμφέροντα του έμπορικού κόσμου, οι άγώμες αυτών θέλουσι στεφθή υπό πλήρους επιτυχίας έν ταχίστω χρόνω διαστήματι, διότι, ουδέποτε απέλιπε τους κυβερνώντας ή άγαθή πρόθεσις ή ο πατριωτισμός, όσάκις δέ μία πολυπληθής τάξις πολιτών, υπέδειξεν αυτοίς τα μέσα προς βελτίωσιν των κακώς έχόντων, ού μόνον δεν άντέδρασαν κατά της επιθυμίας της τάξεως ταύτης, άλλά και μετά προθυμίας επεδίωξαν την πραγμάτωσιν αυτης.

Επί του προκειμένου ο ήμέτερος Σύλλογος προτείνει τον προς το παρόν περιορισμόν της ήνωμένης ενεργείας των έμπορικών σωματίων του Κράτους επί των ανωτέρω θεμάτων, προς επιτυχίαν δέ του επιδιωκόμενου συνιστά είτε την εκ μέρους σωμαίετου μελέτην των θεμάτων τούτων, όριζομένης ειδικής προς τουτο επιτροπής, ή όποια, μετά προσυνεννόησιν μεταβαίνουσα εις Αθήνας, να επιδιώξη την πραγματοποίησιν του κοινού ήμίν προγράμματος, είτε την συγκρότησιν συνεδρίου εν Αθήναις υπό την αιγίδα του έν τή πρωτεύουση ευδοκίμως δρώντος Έμπορικού Συλλόγου, εν ή να καθορισθή ή σφαίρα της ενεργείας των έμπορικών σωματίων και τα μέσα δι' ών θα επιτύχωμεν του ποθουμένου.

Σας παρακαλούμεν ν' ανακοινώσητε τή ήμετέρω Συλλόγω τας σκέψεις ήμίν ταύτας επί τή έλλίδι δέ ότι θα τύχωμεν της πολυτίμου ύμωσ συνδρομής και ταχέας απαντήσεως.

Διατελούμεν μετά της προσηκούσης υπολήψεως.

Ο Πρόεδρος του Έμπορικού Συλλόγου
«Έρμης»
Φρειδερ. Βουδ
Ο Γραμμαίτις

ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Αρειος Πάγος.

Κυβεία χρηματιοτική. — Αναζητήσις των καταβληθέντων. — Απαιτήσις εξ αίσχρας αίτίας. — Διάκρισις παρανόμων αίτίας.

Υπό πάσαν έποψιν σοβαρά διά την πρακτικήν και γενικώτερον ένδιαφέροντος υποθέσις συνεζητήθη εν τή συνεδριάσει του Ακυρωτικού τμήματος του Αρειου Πάγου της παρελθούσης Δευτέρας. Το άναπτυχθέν εν τή υποθέσει ταύτη ζήτημα ήτο το περιώνυμον της χρημα-

τιστικής κυβείας εν έννοία όμως ακόμη πλατυτέρα. Ως γνωστόν τα δικαστήρια ήμίν παγίως έχουσι δεχθή ότι αι έν τή χρηματιστηρίω συναλλαγαί αι έχουσαι άντικείμενον την έν ώρισμένω, μέλλοντι χρονική σημείω διαφοράν αξίας τινός, ιδιαίτατα δέ του χρυσου φράγκου, είσιν άκυροι επί τή λόγω ότι αποτελοόσι παίγνιον, ήτοι σύμβασιν χαρακτηριζομένην υπό του νόμου άθέμιτον και άπηγορευμένην. Περί τούτου δύναται τις να είπη ότι ή νομολογία των δικαστηρίων της ούσίας είνε τόσοσ παγία, ώστε ούδε και περί ζητήματος καν πρόκειται, σειρά δέ άγωγών δι' ών έζητείτο ή καταβολή της διαφοράς ταύτης άπερρίφθη επί τή βάσει της άνω έκδοχής. Το ζήτημα όμως όπερ άπησχόλησε την συζήτησιν της παρελθούσης Δευτέρας εν τή Αρειω Πάγω, ήτο ούχι το άνω σύνθημα, ήτοι αν υπάρχη άγωγή προς επιδίωξιν της διαφοράς, άλλ' αν ο έκουσώς καταβαλών την εκ της τοιαύτης σχέσεως διαφοράν δικαιούται να αναζητήση το καταβληθέν. Τοιαύτη άγωγή, είσαχθείσα ένώπιον των έν Αθήναις Πρωτοδικών και Έφετών, άπερρίφθη επί τή αιτιολογία ότι αφού ή σχέση της κυβείας είνε άθέμιτος, έπεται ότι πρόκειται περί άγωγής εξ αίσχρας αίτίας εν ή ή αίσχρότης όρα άμφοτέρους και έπομένως κρείσσω ο νεμόμενος. Κατά της τοιαύτης αποφάσεως στρέφεται ή συζητηθείσα άναίρεσις ήν ύπεστήριξεν ο δικηγόρος κ. Αντ. Μομφερράτος, όστις ως βάσιν της άποτισεως του έλαδεν ως δεδομένοσ το ότι όντως αι τοιούτου είδους εν τή χρηματιστηρίω συναλλαγαί αποτελοόσι κυβείαν, ήτοι παίγνιον, ύφ' οίαν έννοιαν είνε γνωστός ο όρος εν τή Ρωμαϊκή και τή παρ' ήμίν δικαίω και συνεπώς είνε άκυροι.

Εκ τούτου όμως, παρετήρησε, δεν έπεται κατ' ανάγκην, ότι ή εξ αυτών άγωγή είνε ή ob turpem, ήτοι ότι δεν πρόκειται περί σχέσεως τινος εξ εκείνων, άς το δικαίον χαρακτηρίζει ως άντικείμενας εις τα χρηστά ήθη, όπότε κρείσσω ο νεμόμενος, άλλά περί σχέσεως παρανόμου, ήτοι περί αίτίας μη άναγνωρίζομένης υπό του νόμου, όπότε χωρεί ή αναζήτησις επί τή βάσει της sine causa ή άναζήτησις ή παράνομος αίτια θεωρείται ως μη υπάρχουσα. Τα κατά της άναίρεσεως έπιχειρήματα άνέπτυξεν ο δικηγόρος κ. Ιωάν. Ευκλείδης, όστις, εξετάσας γενικώτερον το ζήτημα, κατέληξεν εις το συμπέρασμα, ότι κακώς παρ' ήμίν αι τοιούτου είδους συναλλαγαί θεωρούνται άκυροι, ότι τον όρον κυβεία εκ παρερμηγείας έχομεν παραλάβει εκ της Γαλλικής νομοθεσίας και νομολογίας και ότι εν Γερμανία ίδίως αι συναλλαγαί αυται άναγνωρίζονται υπό το όνομα συνάλλαγμα διαφοράς και είσιν άγώγιμοι. Μετά την τοιαύτην του ζητήματος γενικήν άποψιν, ο κ. Ι. Ευκλείδης, εξετάζων το ζήτημα και από της άπόψεως της άναίρεσεως παρετήρησεν, ότι αν ή σχέσις χαρακτηρισθή κυβεία, πάντως είνε άθέμιτος ούχι υπό την έννοιαν του άπλως παρανόμου, ήτις ούδαμού του νόμου φαίνεται άναπτυσσομένη, άλλ' υπό την έννοιαν της αίσχρας αίτίας εν ή ή αναζήτησις άπαγορεύεται, έφαρμοζόμενον του κανόνος «κρείσσω ο νεμόμενος».

Ο Εισαγγελεύων κ. Κ. Μανιάκης έζητήσε την άναίρεσιν της αποφάσεως επί τή βάσει των έπιχειρημάτων του αναρεσειόντος και ιδία επί τή βάσει της παρατηρήσεως, ότι ο Ρωμ. Νόμος διακρίνει αίτίας αίσχρας και αίτίας παρανόμους, μεταξυ δέ των τελευταίων, καθ' ός ή αναζήτησις εκ μέρους του καταβαλόντος δεν αποκλείεται, κατατακτέα και ή σχέσις των έν τή χρηματιστηρίω συμβάσεων επί των διαφορών.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η κατωτέρω έπιστολή του έν Αθήναις δικηγόρου και ύφηγητου του Ποινικού δικαίου κ. Τ. Ηλιοπούλου, ήτις έδημοσιεύθη ήδη εις τινος των καθημερινών έφημερίδων, έστία και προς ήμιάς με την παράκλησιν να τύχη δημοσιεύσεως. Τας περί του γεγονότος τούτου γνώμας ήμίν παραθέτομεν εν έτέρα στήλη, δημοσιεύομεν δέ την έπιστολήν έχουσαν ως εξής:

Λαμβάνω το θάρρος να παρακαλέσω τον κ. Καθηγητήν του Ποινικού Δικαίου να έπισπεύση την δημοσίευσιν του έ-

ναρκτηρίου λόγου του. Καί τούτο χάριν τής τιμής του Έθνικου Πανεπιστημίου, χάριν τής υπολήψεως εκείνων διά τής ψήφου των οποίων ανήλθεν επί τής εδρας, καί τής Κυβερνήσεως, ήτις εκύρωσε την ψήφον ταύτην. Διότι διά τής δημοσιεύσεως ταύτης, ἐλπίζω ότι θά αποδειχθώσι τελείως ανακριβή όσα μωρα καί σύλοικα καί γελοία καί ασυνάρτητα εδημοσιεύθησαν εν περιλήψει εφημερίδος τινός ως λεχθέντα δήθεν παρ' αυτού.

Άλλως τε δέ ή δημοσίευσίς επιβάλλεται τῷ κ. Καθηγητῇ εκ στοιχειώδους επιστημονικοῦ καθήκοντος. Ό αναλαμβάνων να διδάξῃ τὸ ποιικὸν δίκαιον από τής Ἀκαδημαϊκῆς καθέδρας καί μάλιστα ἐν τῇ σημερινῇ ἐποχῇ, ὅτε ὑπερποτε δεινός συνάπτεται ἐν τῇ ἐπιστήμῃ μεταξὺ τῶν διαφορῶν θεωριῶν ἀγών, ὀφείλει να δηλώσῃ, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, σαφώς καί ἀπεριφράστως τίνα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ θά ἀκολουθήσῃ δόγματα, ὑπὸ τίνα θά ταχθῇ σημαίαν. Καί τήν δήλωσίν του ταύτην ὀφείλει να παραδώσῃ εἰς τὸ ἀπλετον φῶς τῆς δημοσιότητας. Διότι ἀπὸ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ θά ἐξαχθῆ βεβαίως πᾶσα ἐν τῷ μέλλοντι νομοθετικῇ μεταρρυθμίσει τοῦ ποιικιοῦ ἡμῶν συστήματος, ἣν ὡς ἀνάγκην ἐπέιγουσαν καί αὐτὸς ἀνεκήρυξεν.

Άλλ' ἐκτός τῶν λόγων τούτων οὐδέποτε δύναμαι να πιστεύσω, ὅτι ὁ κ. Καθηγητῆς θέλει ποτέ σκεφθῆ τοιοῦτο να διαπράξῃ ἀδικήμα κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης, ἀρνούμενος να τῇ παραδώσῃ, ὡς κτῆμα ἀνήκον αὐτῇ, ἐπιστημονικὸν ἔργον μετα τῶς ἐπιμελείας ἐφ' ὀλόκληρον ἐξάμηνον παρασκευασθῆν καί ἀφίνων τοῦτο να ἀπολεσθῇ ὡς ἀπόλυται τὰ πτερόεντα ἔπη τὰ μὴ ἀποτυπούμενα ἐν τῷ χάρτῃ τῆς δημοσιότητας.

Τ. Ε. Ἡλιόπουλος

ΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Η ΕΝΝΕΑΟΥΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΚΑΤΑΡΑΣ

Εάν πνευματώδης τις νομικός ἐκ τῶν φιλόλογόντων, ὁ κ. Ι. Φραγκιάς ἐπὶ παραδείγματι ἢ ἄλλος τις, ἀνεζήτηθε θέμα πρὸς συγγραφήν λαοτραγωδίας ἢ καὶ ὑπερέτας τοῦ κύκλου του, ἀναμφιβόλως θέμα τοιοῦτο πρώτης δυνάμεως θά ἀνεύρισκεν ἐν τῇ συνεδριάσει τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος. Τὸ πρόσωπον τοῦ ἥρωος ὑπεδέτο ὁ κύριος Κατάρας, Ἑλληὴν πολίτης, πρὸ ὀλίγου μόλις ἐισελθὼν εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν, ἀφοῦ προηγουμένως δις εἶχεν εἰσελθεῖ καὶ ἐξέλθει τῶν Ἑλληνικῶν φυλακῶν ὡς καταδικος, μετὰ τὸ παντάλονι του τὸ κανονικώτατα διαγράφον τὸ σχῆμα δύο ἀνεστραμμένων κώνων καί μετὰ τὸ θράσος ὅπερ καθίστα ἐμφαντικώτερον τὸ γεγονός ὅτι πρὸ στιγμῶν μόλις ἀπηλλάγη τῶν θωπειῶν τοῦ κουρέως του. Τοιοῦτος ὁ κύριος Κατάρας ὄστις καί πάλιν—διὰ ποσοστὴν ὅμως φορὰν ἢ Ἑλληνικῇ στατιστικῇ τῶν ἐγκληματούντων ἢ τὸ ἐν Ἀθήναις λειτουργοῦν, ὡς λέγουν, ἀνθρωπομετρικὸν τμήμα—δὲν κατώρθωσε να ἐξακριβώσῃ—προσφέρεται να πληροφορήσῃ τὴν περιεργον Ἑλληνικὴν δικαιοσύνην ποῦ ἐγεννήθη καὶ ποῦ κατοικεῖ. Ποῖον ἐπάγγελμα μετήρατο ἢ ἀν ἐν γένει μετήρατο ἐπάγγελμα τὸ ἐν ἐγνωθῆ; ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ εἶνε βέβαιον εἶνε ὅτι ὁ κ. Κατάρας ἀπὸ χρόνων μακρῶν μετέρχεται τὸν παραβάτην τοῦ ποιικιοῦ νόμου, γεγονός ὅπερ τῷ παρέχει ἀνεξόδως εἰσιτήριον διὰ τὰς ἐν Ἀθήναις φυλακὰς τοῦ Παλαιοῦ Στρατῶνος, ἐν αἷς ἄλλοτε μὲν ὡς ὑπόδικος ἄλλοτε δὲ ὡς καταδικος μετέρχεται τὸ ὄσον ἀξιοπρέπειν τόσον καὶ οὐχὶ ἐπιζήμιον ἐπάγγελμα τοῦ νταραβεριτζῆ. Τοιοῦτο καὶ τὸ παρελθόν, ἐν σκιαγραφίᾳ ἀρκετὰ ὠχρᾷ τοῦ κ. Κατάρου. Ἰδωμεν ἤδη ὑπὸ ποίας περιστάσεις εὐρέθη καί πάλιν τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα εἰς τὴν ἀνάγκην να προσφωνήσῃ τὸν κ. Εἰσαγγελεὰ καὶ τὸν κύριον Πρόεδρον καὶ τὸ κύριον δικαστήριον, κατὰ τὰς προσφιλεῖς του ἐκφράσεις.

Πρὸ ἐνὸς καί πλέον ἔτους εἶχεν ἀποτίσει ἄλλην τινὰ, ἀδιάφορον μακρὰν ἢ σύντομον, ποιὴν καί περιύληπος εἶχεν ἐξέλθει τῶν φυλακῶν, ὅποτε ἐν εὐθέῳ χρόνῳ ἠλεκτρίσθη ἀπὸ τὸ χροματοφυλάκιον ἐνὸς ἀπλοικοῦ ὑπερ βία ἀφήρεσε

κακοποιήσας συγχρόνως καὶ τὸν βασιάζον ἀφελῆ Ἑλληνα.

Ἡ καταδικαστικὴ ἀρχὴ ἐκινήθη τότε, ἢ ἀνάγκη ἐπεράτωσε τὸ ἔργον τῆς καὶ ὁ κύριος Κατάρας κατεδικάζεται ἐρήμην εἰς φυλάκιον πέντε ἔτων. Φιλόνομος ὁμοίως, ὅπως πάντοτε καὶ ἀνίκανος καὶ σκέψιν ἀκόμη περὶ φυγοδικίας να κάμῃ, μόνος του προσήλθε καὶ ἐνεκλείετο εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Παλαιοῦ στρατῶνος, ὅπου καὶ πάλιν ἀνελάμβανε τὸ ἐπιμοχθον τοῦ νταραβεριτζῆ ἐπάγγελμα. Περιττὸν ἐπίσης ἔκρινε να προσβάλῃ δι' ἀνακοπῆς τὴν ἐρήμην καταδικάσαν αὐτὸν ἀπόφασιν. Μοιραῖον ὅμως εἶνε τὰ γεγονότα να μὴ διαγράφον πάντοτε τὴν αὐτὴν τροχίαν. Εἴτε ἐνεκεν αὐστηροτέρας ἐπιτηρήσεως τῶν φυλακῶν τοῦ Παλαιοῦ Στρατῶνος εἴτε καὶ ἐκ συμπτώσεως, ὁ κ. Κατάρας ἐλάμβανε μίαν καλὴν προτίαν τὴν εἰδησιν, ὅτι τὸ ὑποκείμενόν του εἶνε ἀνάγκη να ἀναπνεύσῃ ὀλίγον καὶ τὸν ἀέρα τοῦ Παλαμηδίου, ὅπερ ἐσήμαινε, ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ νταραβεριτζῆ κατελύετο καὶ τὰ ἐκ τῆς μεταπαλίσεως τοῦ οὐξου καὶ τοῦ χασίς καὶ τῶν σιλιέτων καὶ τῶν λογγῶν κέρδη ἔπαινον. Ἀνακοπή λοιπὸν κατὰ τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως, ἣτις πρὸ ἔτους τὸν εἶχε καταδικάσει εἰς φυλάκιον πενταετῆ καὶ ἣς τὸ πέμπτον ἐκουσίας εἶχεν ἦδη ἀποτίσει. Τοιοτοτρόπος, συνέπεια τῆς γενναίας ταύτης τοῦ κ. Κατάρου ἀποφάσεως ὑπῆρξεν ἡ προχθεσινὴ δίκη, τῆς ὁποίας ἡ ἐκβάσις οὐδένα βεβαίως ἐνδιαφέρει οὐδὲ καὶ ἐμε ἀκόμη, ὅστις σκιαγραφῶ τὸν ἄνδρα καὶ ὁ ὁποῖος ὅλα τὰ ἄνω παρέθεσα διὰ να ὑποβάλω καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς μέλλοντας να ἀναγνωσον τὰς οὐχὶ ὀλίγας γραμμάς ταύτας τὸ ἐρώτημα

— Εἰς ὃ κ. Κατάρας συνέπιπτε να ἐγεννάτο ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου, ὡς ὁ κ. Π. Γιωτόπουλος τόσον παραστατικῶς μᾶς ἐπληροφόρησε διὰ τῆς μελέτης του, ἣτις εδημοσιεύθη εἰς τὰ δύο προηγούμενα φύλλα τῆς «Δικαιοσύνης», ἢ ἐπιτεριμμένης κατηγορίας ἐγκληματιῶν ὑποβάλλεται ὑπὸ τὴν κατηγοσίαν βούρουλα φέροντος σχῆμα ἐν νέα οὐρῶν ἀλώπεκος, ὅπου ἡ διὰ τροχοῦ τιμωρία εἶνε ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ὅπου αἱ σωματικαὶ ποιναὶ θαυματουργοῦν, θά ἐπεζῆται δι' ἐρημοδικῶν καὶ ἐκπροθέσμων ἀνακοπῶν να παρατείνῃ τὴν ἐν ταῖς φυλακαῖς διαμονήν του;

Περιεργος

Αἰ στήλαι τῆς «Δικαιοσύνης»
εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὐρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος να ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μετὰ τὴν ἀπονομήν τοῦ δικαίου.

Εἰς τὸ ἔγγραφο τοῦ Ἐμπορικῶν συλλόγου Πατρῶν, ὅπερ ἐν ἑτέρᾳ στήλῃ δημοσιεύομεν,

Σημεῖα ζωῆς ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἀποδίδομεν σημασίαν οὐχὶ τὴν τυχούσαν, τοῦτο δὲ οὐχὶ διότι ἀναμένομεν ἄμεσα καὶ ἐν τῇ ἐγγύς μέλλοντι τὰ ἐκ τούτου ἀποτελέσματα, ἀλλὰ διότι διὰ μέσου τῶν γραμμῶν αὐτοῦ διαδλέπομεν τὴν κίνησιν ἐκείνην ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐκτοτε ἀγωνιζόμεθα. Ὁ βάρταχος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀποκαλεῖται Ἑλληνικὴ πολιτεία, δὲν εἶνε δυνατόν ἢ ταχύτερον ἢ βραδύτερον να γαλθανισθῇ. Τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἔμπορικὸς Σύλλογος τῆς δευτέρας μὲν κατὰ τὸν πληθυσμὸν πρώτης ὄμως ἰσως ὑπὸ ἔμπορικὴν ἐποψὴν πόλεως, ἐξῆλθε τῆς τετριμμένης ὁδοῦ τῶν ἀρχαιρεσιῶν καὶ τῶν ἀντεγκλήσεων καὶ ἠτένισεν εἰς ζητήματα γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος ἐξ ἐνὸς ζωτικώτατα δὲ ἐξ ἄλλου, τοῦτο καὶ μόνον ἀρκεῖ. Ὁταν ἐπέσθησαν σήμερον οἱ ἔμποροι, ὅτι οἱ ὄροι ὑφ' οὓς αἱ διαφοραὶ αὐτῶν εἰσάγονται πρὸς λύσιν ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, εἰς πᾶν ἄλλο συντελοῦσιν ἢ πρὸς λύσιν αὐτῶν, θά κατανοήσουν βραδύτερον καὶ οἱ γαιοκτῆμονες ἢ ἐν γένει οἱ κύριοι ἀκινή-

των, ὅτι ἡ νομοθεσία ἢ διέπουσα τὴν ἀκίνητον κτήσιν, συντελεῖ οὐχὶ πρὸς προαγωγὴν, ἀλλ' ἀντιθέτως πρὸς μείωσιν τῆς ἀξίας αὐτῆς, μετὰ τοὺς σκοπέλους τοὺς ἀνυπερβλήτους τοῦ συστήματος τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκτελέσεως καὶ μετὰ τὰς παγίδας, αἰτινες κρύπτονται ὑπὸ τὰ ἄρθρα τῶν περὶ μεταγραφῶν καὶ ὑποθηκῶν νόμων.

Καὶ εἶνε μὲν βέβαιον, ὅτι ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τοῦ ἑτέρου, ἤτοι τῆς ἐπιβολῆς τῆς θελήσεως, παρεμπιπτει μέγα χάσμα, ὅπερ μόνον δι' ἐργασίας συστηματικῆς καὶ ἐπιμόνου δύναται να πληρωθῇ, εἶνε ὅμως ἐξ ἄλλου ἀναμφισβήτητον, ὅτι ἡ κίνησις ὁμάδων κοινωνικῶν τοιοῦτων, ὡς ἀποτελεῖ ὁ Ἐμπορικὸς σύλλογος Πατρῶν, ἀποτελεῖ σύμπτωμα, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀσφαλῶς πρέπει να συναγάγῃ τις, ὅτι ἡ νέα περίοδος, ἣν πάντες ὄνειροπολοῦμεν δὲν ἀπέχει πολὺ. Εἶνε δὲ καιρὸς να ἀνατελῇ ἡ περίοδος αὕτη, τοῦλάχιστον ἐν τῇ σημείῳ, ὅπερ διὰ τοῦ ἄνω ἔγγραφου θίγουσιν οἱ ἔμποροι Πατρῶν, διότι, ἀν ἡμεῖς δὲν συνήλθωμεν ἀκόμη καὶ δὲν κατενοήσαμεν, ὅτι μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον τιθέμεθα ἐκτὸς τοῦ διεθνοῦς ἔμπορίου, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦμεν να λύωμεν καὶ τὰς ἐκ συναλλαγματικῶν ἀκόμη καὶ γραμματικῶν εἰς διαταγὴν διαφορὰς μᾶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νομοθετήματος τοῦ Μάουρερ, θά ἀκούσωμεν πρωῶν τινὰ, ὅτι τὰς μεταξὺ Ἑλλήνων ἐμπορῶν ἢ μὴ καὶ ἀλλοδαπῶν διαφορὰς λύει συμβούλιον ἐκ τῶν προξένων τῶν διαφόρων Κρατῶν ἀποτελούμενον.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο σημειοῦμεν, ὅτι δὲν εἶνε ἀπλή ἀποστροφή, διότι ἐπανειλημμένως καὶ ἀρκετὰ ἐπισήμως, προσφάτως ἀκόμη ὑπεδείχθη.

Εἶχομεν γράψῃ τὰ ἀνωτέρω, ὅταν ἡ Βουλῆ, ἐμπράκτως πλέον καὶ διαψεύδουσα τρόπον τινὰ τὰ ἄνω, κατέδειξεν ὅτι καὶ εἰς ζητήματα Ἐμπορικῶν γενικῶν συμφέροντος γνωρίζει να ἀσχολεῖται καὶ τὰς νομοθετικὰς ἀνάγκας οὐδέποτε ἔπαυσε να παρακολουθῇ, ἀφοῦ ὀλόκληρον περιόδον συνεδριάσειν κατανάλωσεν, ἐξουχίζουσα τὸ ζήτημα τῶν ὑπονόμων καὶ τῶν ὀχέτων καὶ ἐκκροῶν μιᾶς Ἀθηναϊκῆς ὁδοῦ, τῆς τοῦ Ἡροδότου ἄν δὲν πλανώμεθα.

Ὡστε οὐδεὶς πλέον ἔχει τὸ δικαίωμα να κατηγορῇ τὴν νομοθετικὴν μᾶς ἐξουσίαν ὅτι συζητεῖ περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων ἀφοῦ μᾶς ἀπέδειξεν ὅτι γνωρίζει ἐπίσης διὰ μακρῶν να συζητῇ καὶ περὶ ὑπονόμων καὶ ὀχέτων.

Ἀπὸ ἐτῶν οὐχὶ ὀλίγων ἀπεκτέσαμεν τὴν ἐξὶν να θεωροῦμεν πάντα ἐπιστημονικὸν ἀγῶνα συνδεδεμένον ἀναποσπᾶστως μετὰ τὴν προσωπικὴν ἑδραν

περὶ τὴν καθηγητικὴν ἑδραν τάληψιν μιᾶς οἰασθήποτε Πανεπιστηματικῆς ἐδρας, να βλέπωμεν δὲ τοὺς ἐκάστοτε μνηστῆρας, λιποθύμους, καταθέτοντας τὰ ὅπλα ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ Διατάγματος δι' οὗ ἢ περὶ ἢ ὁ ἀγῶν ἔδρα πληροῦται. Εἰς τὴν συνθήθειαν ἡμῶν ταύτην ἀποδίδομεν κατὰ τὸ πλεῖστον, ἡμεῖς τοῦλάχιστον, τὸ φαινόμενον τῆς τελείας ἐπιστημονικῆς νάρκης ὑπὸ τῆς ὁποίας κατεχόμεθα καὶ τὸ ἕτερον ὅτι πᾶσαν κίνησιν παντὸς τὴν ἐξηγουόμεν ὡς τελικὸν σκοπὸν ἔχουσαν τὴν ἰκανοποίησιν στενωῶς προσωπικῶν ἐπιθυμιῶν, φιλοδοξίας ἢ ἀντεκδικήσεων.

Ἡσθάνθημεν τὴν ἀνάγκην να προτάξωμεν τὰ ἄνω, διότι τοιαύτην περίπου ἀπεδόθη ἑρμηνεία καὶ εἰς τὴν ἀνοικτὴν ἐπιστολήν τοῦ ὑψηλοῦ τοῦ Ποινικοῦ δικαίου κ. Τ. Ἡλιοπούλου, ἣν καὶ ἡμεῖς δημοσιεύομεν. Ἡμεῖς εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἐπιστολὴ αὕτη σημαίῃ ὅτι οὐχὶ λόγοι μικροφιλοδόξου ἀντεκδικήσεως προεκάλεσαν αὐτήν, ἀλλὰ πόθοι πρὸς

ἄμιλλαν ἐπιστημονικὴν ἐν ἐδάφει ὑψηλοτέρῳ. Ὅχι δὲ μόνον εὐχόμεθα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἀκραδάντως τὸ πιστεύομεν παρ' ἐπιστημόνων δὲ οἱ οἱ κ. κ. Ν. Γουναράκης καὶ Τ. Ἡλιόπουλος μετὰ πεποιεμένης ἀναμένομεν τὴν εἰσαγωγὴν καὶ παρ' ἡμῶν νέων ἐπιστημονικῶν ἄθῶν.

Δὲν εἴμεθα ἐξ ἐκείνων οἵτινες πιστεύομεν ἀπολύτως ὅτι πᾶς καρπὸς νομοθετικῶν εὐδοκιμῶν ἀλλαγῶν δύναται διὰ τοῦτο καὶ μόνον να ἔλθῃ. Ἐκ τῆς ἀναγωγῆς ὅμως τοῦ ἀνευ ἀξιώσεως δημοσιουμένου ἐν ἑτέρᾳ στήλῃ νομικοῦ χρονογραφήματος ἐκτάκτου ἡμῶν συνεργάτου, ἐν ἀντιπαροβολῇ πρὸς τὰ θαύματα ἄτινα ἡ Ἀγγλίᾳ διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῶν σωματικῶν ποιῶν ἐπιτυγχάνει, περὶ ὧν μετὰ τῆς παρατηρητικότητος ἔγραψεν εἰς τὰ δύο τελευταῖα φύλλα ὁ ἐν Κερκύρᾳ δικηγόρος καὶ ὑψηλοῦ τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου κ. Π. Γιωτόπουλος, πέιθεται καὶ ὁ μᾶλλον φιλελεύθερος, ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο τῶν σωματικῶν ποιῶν θά ἦτο δυνατόν τὰ αὐτὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι οἶα καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ να ἐπετελεῖ θαύματα. Ἡ ζωολογία τοῦλάχιστον καὶ ἐκδηλώσεις τινὲς τρομπουκισμού καὶ ἀλυτισμοῦ, ἀναμφισβήτως δὲν θά εὐρίσκοντο εἰς τοιαύτην ἀκμήν, ἀν μεταξὺ τῶν ἰδιορρούθμων τούτων Ἑλλήνων μικροεγκληματιῶν καὶ τοῦ ποιικοῦ νόμου παρενεπιπτεν ἐνίοτε καὶ τὸ μαστίγιον καὶ δὴ πολυπλόκαμον.

ΤΟ ΠΟΙΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΝΕΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Ἐντελῶς εὐνοϊκῇ καὶ εὐελπίς ὑπῆρξεν ἡ κρίσις πάντων ἐπὶ τοῦ ἐναρκτηρίου λόγου τοῦ νέου καθηγητοῦ τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου κ. Ν. Γουναράκη. Ἀρίστη δικαιολογία ἐκείνων, οἵτινες μετ' εὐχαριστήσεως ἤκουσαν πρὸς μὴνῶν τὸν διορισμὸν του, μολονότι τῶς ἤκουον ἀντιρήσεις. Αἱ ἀρχαί, ἐφ' ὧν ἐδήλωσεν, ὅτι θά στηρίξῃ τὴν διδασκαλίαν του, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θά ἐρμηνεύσῃ τὸ θεμιμένον παρ' ἡμῶν Ποινικὸν Δίκαιον de lege lata καὶ de lege ferenda, εἶνε ἀρκετὰ ἐπιστημονικῶς ἀπροκατάληπτον ὑπὸ θεωριῶν ἀπολύτων καὶ συχνὰ εἰς ὑπερβολὰς ἐκτρεπομένων, εἶνε ἀρκετὰ Ἑλληνοδιδασκάλου, τοῦ ὑπάτου Ἑθνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου, τοῦ μόνου δὲ, ἐν φῶν δέον να διδάσκωνται τὰ κατὰ γενικὴν ἀναγνωρίσιν ἐξηκριθωμένα κρίματα τῆς ἐπιστήμης τὸ γε νῦν ἔχον, ἵνα μὴ πελαγοδρομῶσιν οἱ φοιτηταὶ εἰς θεωρίας ἀπολύτους καὶ συστήματα μὴ λαβόντα ἐτι τὴν πλήρη καὶ τελείαν αὐτῶν ἀνάπτυξιν καὶ διατύπωσιν καὶ ἀκεραίαν τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐν τῇ συνειδήσει τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν νομοθετῶν. Οὐχ ἤττοιν ὅμως, εἶπεν ὁ κ. καθηγητῆς, δὲν θέλει παραλείψῃ να μεταδώσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν γνωμῶν τῆς Θετικῆς Σχολῆς, ἀνθρωπολογικῆς καὶ κοινωνιολογικῆς, ἐκείνας, ὧς καὶ ἡ ἐπιστήμη γενικῶς ἀνεγνώρισε καὶ αἱ νεώτεροι νομοθεταὶ καθιεροῦσιν. Ἀλλὰ, τὸ σπουδαιότερον, θέλει ἐργασθῆ κατὰ δύναμιν, ὅπως βεβαίως ποιᾷ καὶ κατὰ πόσον καὶ αἱ γινώμει ἐκεῖναι τῆς Θετικῆς Σχολῆς δύναται να ἔχουσιν ἀλήθειαν καὶ να τύχουσιν ἐφαρμογῆς ἐν Ἑλλάδι, διερευνῶν καὶ ἐξετάζων καὶ διακριθῶν τὰ αἷτια καὶ τὰς μορφὰς τῆς παρ' ἡμῶν ἐγκληματικότητος. Ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ κ. καθηγητοῦ ἔσται ἐντελῶς πρωτότυπος καὶ λυσιτελεστάτη, ἀναμένομεν δὲ ἡμεῖς σπουδαῖα ἀποτελέσματα ἐκ τῆς φιλοτιμίας αὐτοῦ, ἐκ τῆς πείρας αὐτοῦ ὡς δικηγόρου καὶ πολιτευομένου. Καὶ ἐναρξίς συστηματικῆς τοιαύτης ἐργασίας σὺν τῇ ἐκπληρώσει τῆς ὑποσχέσεώς του, ὅτι θά ἐμπνεύσῃ τὸν ἔρωτα εἰς τοὺς μαθητὰς του πρὸς τὴν μελέτην τῶν ποιικῶν καὶ ἐγκληματολογικῶν ζητημάτων, εἶνε ἰκανὴ να δοξάσῃ κυριολεκτικῶς τὸν κ. Γουναράκη. Τὸ μέλλον, εἶπεν, ἀνήκει εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ ἄλλ' οἱ μαθηταὶ ἐκεῖνοὶ θά ὀφείλωνται εἰς αὐτόν.

Ε. Κ.

Τόμοι τῆς «Δικαιοσύνης» πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῆς, τοῦ μὲν πρώτου ἔτους πρὸς δραχμὰς 3 τοῦ δὲ δευτέρου πρὸς δραχμὰς 7.50 ἕκαστος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΕΡΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΟΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΒΑΘΜΩΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Γ. ΠΟ. ΑΔΕΛΦΑΝΔΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΥΛΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Σελίδες 900 εις 8ον

Αναγγέλλοντες εις τους αναγνώστους της «Δικαιοσύνης» την έκδοσιν του συγγράμματος τούτου...

Εν τούτοις και ο επιτροχάδην επισκοπών την άπειρον του συγγράμματος ύλην...

Το έργο, καιτοι φέρει τον τίτλον περι αρμοδιότητος των Ειρηνοδικών...

Το ζήτημα της ως εκ του είδους της διαφορας αρμοδιότητος των δικαστηρίων...

Δια ταύτα Καλών τον αντίδικον εις εμπροθεσμον συζήτησιν της παρουσίας...

Εξαιτούμαι Νά γίνη δεκτή η άγωγή μου αυτη. Νά υποχρεωθώ ο αντίδικος...

κινούνται προσέτι ζητήματα όλως νέα και έντελώς άγνωστα δια την ελληνικην νομολογίαν...

Σπυδόμεν νά συγχωρωμέν τον συγγραφέα.

Α. Γ. Αντωνιάδης Δικηγόρος εν Αθήναις.

ΚΛΗΣΙΣ Νικολάου Πετρινα και Γεωργίου Ταυλίδου...

Κατά Του πτωχεύσαντος Ριχάρδου Μπράντες...

Πρωτοδικου κ. Γ. Διαμάντη. Προκειμένου ν' άποφανθώ ο έπι της πτωχεύσεως...

Η παρούσα κοινοποιηθώ εις τον κ. Εισαγγελέα των εν Αθήναις Πρωτοδικών...

Αθήνησι, 12 Μαρτίου 1908.

Οί Πληρεξούσιοι δικηγόροι Σ. Γ. Βελέντζας Α. Σωτηριάδης.

Ενώπιον του Α' Ειρηνοδικείου Βορείου πλευρας Αθηνών

ΑΓΩΓΗ Χρήστου Κυριακοπούλου κατοίκου Αθηνών

Κατά Ιωάννου Ρουσοπούλου κατοίκου Αθηνών

Ο Ιωάννης Κοκκαλιάρης εξέδοτο εν Πειραιεϊ την από 4 Ιουνίου 1907 εκ δραχμών 85...

Επειδή ο αντίδικος εινε κατ' επάγγελμα σύνθητες και κύριον έμπορος...

Δια ταύτα Καλών τον αντίδικον εις εμπροθεσμον συζήτησιν της παρουσίας...

Εξαιτούμαι Νά γίνη δεκτή η άγωγή μου αυτη.

Νά υποχρεωθώ ο αντίδικος εις πληρωση δια την άνω αιτιαν...

Νά άπαγγελθώ κατ' αυτου προσωπική κράτησις καθ' εμπορίου κατ' επάγγελμα σύνθητες...

Νά καταδικασθώ εις τα έξοδα και τέλη και Διαταθώ η προσωρήν εκτέλεσις.

Αρμόδιος δικαστικός κλητήρ επιδότω νομίμως τω κ. Εισαγγελεϊ των εν Αθήναις Πρωτοδικών...

Αθήνησι, τή 13 Μαρτίου 1908

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος Ν. Λάφης

Περύληψες.

Το Δικαστήριο των εν Αθήναις Πρωτοδικών δια της υπ' αριθ. 1263 ε. ε. αποφάσεώς του...

Εν Αθήναις τή 5 Μαρτίου 1908. Ο πληρεξούσιος Δικηγόρος της αίτουσης Νικόλαος Αρ Κοτσελόπουλος

ΑΓΩΓΗ

Λεωνίδα Γεωργοπούλου κατοίκου Αθηνών.

Κατά Έμμανουήλ Φλάμου και Δημητρίου Παπασιύρου κατοίκων Αθηνών...

Ενώπιον τω Α' Ειρηνοδικείου Βορείου Πλευρας Αθηνών.

Ο Γρηγόριος Σούκας εξέδοτο εν Πειραιεϊ την από 27 Σεπτεμβρίου 1907 και εκ δραχμ. 138...

Επειδή άμφοτεροι οι εναγόμενοι άποδέχεται της ρηθείσης συναλλαγματικής...

Καλώ τους εναγομένους εμπροθεσμως εις συζήτησιν—και—

Εξαιτούμαι

Την παραδοχήν της παρουσίας επί τω τέλει του νά υποχρεωθώσιν οι εναγόμενοι...

Είς δικαστικός κλητήρ επιδότω νομίμως την παρούσαν εις τον Κον Εισαγγελέα...

Εν Αθήναις 2 Μαρτίου 1908.

Ο πληρεξούσιος Δικηγόρος Ν. Σταυροπούλος.

Ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών.

Άγωγή

Αριάδνης χήρας Κωνστ. Χριστοφίδου, κατοίκου Πειραιώς...

Κατά Παναγιώτου Έλευσινιώτου, κατοίκου πρώην Πειραιώς...

Ο άποθιώσας και παρά των άνωτέρω παρ' έμου επιτροπευόμενων...

Κατά

Παναγιώτου Έλευσινιώτου, κατοίκου πρώην Πειραιώς...

Επειδή η παρούσα εινε νόμιμος και βάσιμος

εις την διαταγήν του εν Πειραιεϊ ύποκατάστατος της Έθνικης Τραπεζής της Ελλάδος...

Επειδή κατά συνέπειαν ο αντίδικος ήτο ύπόχρεως...

Επειδή η άποθιώσας του Κωνστ. Χριστοφίδου δικαιούχου...

Επειδή κατά ταύτα εις έμυ υπό την άνωτέρω ιδιότητά μου...

Καλώ τον αντίδικον εμπροθεσμως προς συζήτησιν και...

Εξαιτούμαι

Νά γίνη δεκτή η άγωγή μου. Νά υποχρεωθώ ο αντίδικος...

Αρμόδιος δικαστικός κλητήρ επιδότω νομίμως τω κ. Εισαγγελεϊ...

Εν Αθήναις τή 15 Δεκεμβρίου 1907

Ο πληρεξούσιος Δικηγόρος Δευκαλιών Ρεδιάδης

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΤΗ ΥΠΟ ΜΙΧ. Γ. ΛΙΘΑΘΔ. Συνεπιλήρωθη το όλον έργον εκ τριών τόμων.

Τιμάται δραχμωών 48

ΠΙΕΤΡΟΥ Μ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ Ειρηνοδικου εν Πάτραις

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ Κατά το Ρωμαϊκόν Δίκαιον και την εν Ελλάδαει εφαρμογήν του.

Τόμου εκ Σελ. 128 Δραχ. 3

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ ΩΣ ΙΣΧΥΕΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΥΠΟ ΣΠΥΡ. ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ

Εξεσθδή το πρώτον τεύχος του δευτέρου τόμου.

Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ Δικηγόρου εν Αθήναις

ΠΕΡΙ ΤΗΣ CONDICTIO INCERTI Τόμου εκ σελ. 168 Δρ. 3

ΔΗΜ. Α. ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΥ Δικηγόρου εν Αθήναις

ΟΙ ΜΟΝΑΧΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

Εν τή Ορθοδόξω Ανατολική Εκκλησία

Τόμος πρώτος. Η πρώτη όργάνωσις. Οί κανόνες του Μ. Αντωνίου...